

D E C I Z I E

01 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii Iuliana Oprea, Ion Corolevschi, Ion Druță, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de avocatul Sergiu Bejan, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Belautomaz”, în pricina civilă la cererea înaintată de Societatea pe Acțiuni „Direcom” cu privire la validarea popririi în mărime de 13 379,20 Euro, împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2015 prin care a fost admisă acțiunea

c o n s t a ă

SA „Direcom”, în calitatea sa de debitor s-a adresat în instanța de insolabilitate cu cererea introductivă privind intentarea în privința sa a procesului de insolabilitate, din motiv că în perioada ultimilor 9 luni, compania înregistrează datorii creditoriale în sumă de 30 348 734,71 lei, valoarea creanțelor debitoriale fiind în sumă de 5 675 143,78 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2013 a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de debitor și au fost aplicate măsurile de asigurare prevăzute de art. 21 alin.(5) al Legii insolabilității.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2013 în privința SA „Direcom” a fost intentat procesul de insolabilitate.

La 29 mai 2014 administratorul insolabilității SA „Direcom” a depus o cerere cu indicarea terțului poprit SRL „Belautomaz” prin care a solicitat încasarea din contul terțului poprit SRL „Belautomaz” a sumei de 30 625 euro.

În motivarea cererii înaintate creditorul a indicat că terțul poprit are o datorie față de SA „Direcom” în mărime de 30 625 euro, formată în urma ocupării unei suprafețe de 844 m.p. din imobilul, ce-i aparține creditorului, deși potrivit contractul de locațiune este menționată suprafața de 144 m.p., astfel încât prin acțiunile terțului poprit au fost lezate interesele societății.

Prin cererea suplimentară de concretizare a cerințelor, creditorul și-a modificat acțiunea în sensul micșorării sumei prin încasarea din contul terțului poprit a sumei în mărime de 13 379,20 euro.

A mai invocat că, SRL „Belautomaz” în baza contractului de locațiune nr. 17/13 din 01 martie 2013, încheiat cu SA „Direcom”, închiria un spațiu cu suprafața de 144 m.p., din încăperea nelocativă cu suprafața totală de 844 m.p.,

amplasat pe str. Lunca Bîcului 29, mun. Chişinău.

Sustine administratorul insolvabilităţii că, s-a constatat cu certitudine că din momentul încheierii contractului de locaţiune, SRL „Belautomaz” prin acţiuni samovolnice şi ilegal a ocupat suprafaţa de 700 m.p. din încăperea închiriată, cu excepţia suprafeţei indicate în contract, ca rezultat administraţia SRL „Belautomaz” a fost notificată despre necesitatea achitării chiriei pentru toată suprafaţa imobilului real ocupat, începînd cu data aflării în locaţiune, adică din 01 martie 2013.

Mai indică că, urmare a notificării, în luna noiembrie 2013, SRL „Belautomaz” a părăsit încăperile închiriate, prin ce a reziliat contractul unilateral. Totodată, în notificarea expediată a indicat preţul chiriei reieşind din 3,50 Euro/m², însă ulterior a constatat că preţul mediu pentru locaţiune a depozitelor constituie 2,10 Euro/m², din care motiv a concretizat cerinţele, în sensul micşorării sumei prin încasarea din contul terţului poprit a sumei de 13 379,20 euro, formată din: preţul locaţiunii pentru suprafaţa de 700 m.p. ce a fost suplimentar ocupată, pentru o perioadă de 8 luni, în mărime de 11 760 Euro şi suma de 1 619,20 Euro, ce constituie diferenţa de preţ a locaţiunii, pentru suprafaţa de 144 m.p., în cazul în care spaţiul a fost închiriat la preţul de 1 800 lei/lunar, însă în realitate preţul, pentru perioada respectivă urma să fie de 302,4 Euro/lună.

Prin hotărîrea Curţii de Apel Chişinău din 20 ianuarie 2015, a fost respinsă contestaţia SRL „Belautomaz” privind desfiinţarea popririi. A fost admisă cerinţa creditorului SA „Direcom” privind validarea popririi în mărime de 13 379,20 Euro. A fost validată poprirea cu încasarea în mod forţat din contul terţului poprit SRL „Belautomaz” în masa debitoare a SA „Direcom” a sumei de 13 379,20 Euro. Au fost aplicate măsuri de asigurare a executării prin aplicarea sechestrului pe bunurile mobile şi imobile, pe mijloacele băneşti aflate în conturile bancare a SRL „Belautomaz”, în limita sumei de 13 379,20 Euro.

La 23 ianuarie 2015 avocatul Sergiu Bejan, în interesele SRL „Belautomaz” a declarat recurs împotriva hotărîrii Curţii de Apel Chişinău din 20 ianuarie 2015, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii Curţii de Apel Chişinău din 20 ianuarie 2015, cu pronunţarea unei noi hotărîri prin care contestaţia privind desfiinţarea poprii să fie admisă, iar cererea de validare a popririi să fie respinsă ca nemotivată.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat că, consideră hotărîrea instanţei de insolvabilitate ca fiind una ilegală şi neîntemeiată, deoarece suma încasată în mod forţat din contul terţului poprit SRL „Belautomaz” este una neîntemeiată.

A mai invocat că, la 01 martie 2013, între SRL „Belautomaz” şi SA „Direcom” a fost încheiat contractul de locaţiune nr. 17/13, conform căruia SRL „Belautomaz” a primit în folosinţă încăperea nelocativă cu suprafaţa de 144 m.p., situată în mun. Chişinău, str. Lunca Bîcului 29, cu plata locaţiunii de 1 800 lei/lunar, totodată fiind semnat şi actul de transmitere-primire a spaţiului nelocativ cu suprafaţa de 144 m.p.

Invocă recurentul că, pe parcursul perioade 01 martie 2013 – 31

octombrie 2013, contractul nr. 17/13 nu a fost contestat, iar contractul a fost acceptat de SA „Direcom”, în sensul și în condițiile în care a fost formulat, mai mult ca atât, ultimul accepta lunar plata locațiunii în mărime de 1 800 lei, și careva pretenții la plata locațiunii nu a înaintat.

Consideră recurentul neîntemeiată și concluzia instanței de insolabilitate în partea ce ține de invocarea din oficiu a nulității absolute a actului juridic, deoarece actul juridic poate fi încheiat și de către o altă persoană decât administratorul întreprinderii și fără împuterniciri, iar în caz de litigiu poate fi invocat doar nulitatea relativă, drept care aparține nemijlocit SA „Direcom”.

A mai invocat că, nu sunt probate nici pretențiile SA „Direcom”, în partea ce ține de ocuparea abuzivă a suprafeței de 700 m.p., de către SRL „Belautomaz”, în cazul în care nu au fost prezentate probe în acest sens, în acea perioadă nu a fost încheiat nici un acord adițional la contractul de locațiune, iar procesul verbal de inventariere din 02 octombrie 2013 a fost întocmit unilateral de administratorul insolabilității, în lipsa reprezentanților SRL „Belautomaz”.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea hotărârii contestate și emiterea unei hotărâri noi de desființare a popririi prin respingerea cererii de validare a popririi înaintată de lichidatorul debitorului SA „Direcom” către SRL „Belautomaz” cu privire la validarea popririi, încasarea în mod forțat din contul SRL „Belautomaz” în masa debitoare a SA „Direcom” suma de 13 379,20 Euro, ca neîntemeiată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Potrivit art. 8 alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Examinând înscrisurile anexate la dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că hotărârea instanței de insolabilitate a fost pronunțată la 20 ianuarie 2015, iar recursul a fost depus la 23 ianuarie 2015, prin urmare, recursul se consideră depus în termen.

Din materialele dosarului s-a stabilit că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2013 în privința SA „Direcom” a fost intentat procesul de insolabilitate.

La 29 mai 2014 administratorul insolabilității SA „Direcom” a depus o cerere cu indicarea terțului poprit SRL „Belautomaz” prin care a solicitat încasarea din contul terțului poprit SRL „Belautomaz” a sumei de 30 625 euro, iar ulterior, prin cererea suplimentară de concretizare a cerințelor, creditorul și-a modificat acțiunea în sensul micșorării sumei prin încasarea din contul terțului poprit a sumei în mărime de 13 379,20 euro.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2015 a fost respinsă contestația SRL „Belautomaz” privind desființarea popririi. A fost admisă cerința

creditorului SA „Direcom” privind validarea popririi în mărime de 13 379,20 Euro. A fost validată poprirea cu încasarea în mod forțat din contul terțului poprit SRL „Belautomaz” în masa debitoare a SA „Direcom” a sumei de 13 379,20 Euro. Au fost aplicate măsuri de asigurare a executării prin aplicarea sechestrului pe bunurile mobile și imobile, pe mijloacele bănești aflate în conturile bancare a SRL „Belautomaz”, în limita sumei de 13 379,20 Euro.

Colegiul analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios ajunge la concluzia că instanța de insolvabilitate neîntemeiat a dispus respingerea contestației SRL „Belautomaz” privind desființarea popririi și a admis cererea administratorului insolvabilității SA „Direcom” privind validarea popririi în mărime de 13 379,20 Euro.

Actele cauzei denotă că administratorul insolvabilității debitorului SA „Direcom” a depus cerere de validare a popririi către SRL „Belautomaz” prin care a solicitat validarea popririi cu încasarea în mod forțat din contul SRL „Belautomaz” în masa debitoare a SA „Direcom” suma de 13 379,20 Euro, în baza contractului de locațiune nr. 17/13 din 01 martie 2013.

Conform contractului de locațiune nr. 17/13 din 01 martie 2013, încheiat între SRL „Belautomaz” și SA „Direcom”, ultimul s-a obligat să transmită în locațiune SRL „Belautomaz” încăperea nelocativă (depozit), cu suprafața de 144 m.p., la prețul de 1 800 lei/lunar.

Prin actul de transmitere-primire din 01 martie 2013, SA „Direcom” a transmis, iar SRL „Belautomaz” a primit încăperea nelocativă (depozit), cu suprafața de 144 m.p. din mun. Chișinău, str. Lunca Bîcului 29.

Instanța de recurs notează că, instanța de insolvabilitate, a considerat că contractul de locațiune nr. 17/13 din 01 martie 2013 este lovit de nulitate absolută în temeiul art. 220 alin. (1) Cod civil, potrivit căruia actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel, iar în temeiul art. 217 și 219 Cod civil, un act juridic lovit de nulitate absolută nu produce efecte ca urmare a ilegalității acestuia, și nu a fost reținut ca înscris probator.

Conform art. 217 alin. (1) Cod civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.

Conform art. 104 lit. a) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolvabilitate, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare, administratorul/ lichidatorul poate introduce în instanța de insolvabilitate acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului orice act juridic fictiv sau fraudulos încheiat de debitor în ultimii 3 ani precedenți intentării procedurii de insolvabilitate, care a afectat drepturile creditorilor.

Cu referire la normele de drept citate, Colegiul reține că instanța de insolvabilitate neîntemeiat a considerat contractului de locațiune nr. 17/13 din 01 martie 2013, ca fiind nul, deoarece pentru declararea actului menționat nul, era necesar ca administratorul/ lichidatorul să înainteze pretenție privind declararea actului nul, în temeiul art. 104 a Legii insolvabilității, pretenție (cerere) care nu a

fost înaintată.

În această ordine de idei instanța de recurs menționează că este vădit neîntemeiată și eronată concluzia instanței de insolabilitate privind aplicarea la caz a art. 217 Cod civil, or, sunt anumite temeiuri pentru care poate fi invocată nulitatea absolută a actului juridic civil și anume, lipsește un element esențial pentru formarea actului juridic, precum consimțământul, obiectul, cauza, forma cerută ad validatem, prin obiectul sau cauza sa actul juridic contravine normelor imperative, ordinii publice, sau bunelor moravuri (art. 220), actul juridic este fictiv sau simulat (art. 221), actul juridic este încheiat de o persoană fără capacitate de exercițiu (art. 222), actul juridic este încheiat de un minor în vârstă de la 7 la 14 ani (art. 223), nu este respectată obligația de înregistrare a actului juridic ca condiție de valabilitate.

Instanța de insolabilitate întru susținerea ideii că contractul de locațiune nr. 17/13 din 01 martie 2013 nu poate fi reținut ca probă, invocă prevederile art. 61 alin. (1)-(3) Cod civil și Legea contabilității.

Potrivit art. 61 alin. (1)-(3) Cod civil, persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile și își execută obligațiile prin administrator. Au calitatea de administrator persoanele fizice care, prin lege sau prin actul de constituire, sînt desemnate să acționeze, în raporturile cu terții, individual sau colectiv, în numele și pe seama persoanei juridice. Raporturile dintre persoana juridică și cei care alcătuiesc organele sale executive sînt supuse prin analogie regulilor mandatului dacă legea sau actul de constituire nu prevede altfel.

Totodată, instanța de insolabilitate a constatat că, contractul de locațiune nr. 17/13 din 01 martie 2013 a fost semnat de către contabilul debitorului SA „Direcom”, care nu dispunea de împuterniciri în vederea încheierii contractelor, astfel organul executiv al SA „Direcom” nu și-a manifestat consimțământul la încheierea contractului în condițiile înaintate de SRL „Belautomaz”.

În speță, se constată cu certitudine că, contractul de locațiune nr. 17/13 din 01 martie 2013 încheiat între SA „Direcom” și SRL „Belautomaz”, a fost semnat de către contabilul SA „Direcom” care nu dispunea de împuterniciri în acest sens, prin urmare instanța de insolabilitate eronat a invocat din oficiu nulitatea absolută, în cazul în care nu se regăsesc temeiuri pentru care poate fi invocată nulitatea absolută a actului juridic civil, or, la caz se regăsesc temeiuri pentru care poate fi invocată nulitatea relativă.

Potrivit art. 218 alin. (1) Cod civil, nulitatea relativă a actului juridic poate fi invocată doar de persoana în al cărei interes este stabilită sau de succesorii ei, de reprezentantul legal sau de creditorii chirografari ai părții ocrotite pe calea acțiunii oblice. Instanța de judecată nu poate să o invoce din oficiu.

Astfel, Colegiul reține că, printre temeiurile nulității relative se numără următoarele: actul juridic este încheiat de un minor în vîrstă de la 14 la 18 ani sau de o persoană limitată în capacitatea de exercițiu (art. 224); actul juridic este încheiat de o persoană fără discernămint sau care nu își putea dirija acțiunile (art. 225); actul juridic este încheiat cu încălcarea limitei împuternicirilor (art. 226); actul juridic este afectat de vicii de consimțământ: eroare (art. 227), dol (art. 228),

violență (art. 229), leziune (art. 230), înțelegere dolosivă între dintre reprezentantul unei părți și cealaltă parte (art. 231); actul juridic este încheiat cu încălcarea interdicției de a dispune de un bun (art. 232) și totodată instanța de judecată nu poate să o invoce din oficiu, conform legii fiind stabilit un cerc determinat de persoane care pot intenta acțiunea în anulare sau opune excepția nulității relative.

Iar, conform art. 226 Cod civil, în cazul în care atribuțiile persoanei privind încheierea actului juridic sînt limitate prin contract, iar împuternicirile organului persoanei juridice – prin actul de constituire, în comparație cu cele stipulate prin mandat, lege sau cu cele deduse din circumstanțele în care se încheie actul juridic, acesta, încheiat fără respectarea limitelor impuse, poate fi declarat nul numai în cazul în care se demonstrează că cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre limitări.

Urmare a normelor de drept citate, se relevă că contractul de locațiune nr. 17/13 din 01 martie 2013 încheiat între SA „Direcom” și SRL „Belautomaz” este opozabil părților, în cazul în care nu a fost declarat nul.

Astfel, instanța de recurs consideră neîntemeiate cerințele administratorului insolabilității SA „Direcom” de încasare din contul terțului poprit SRL „Belautomaz” a sumei de 13 379,20 euro, or conform contractului de locațiune nr. 17/13 din 01 martie 2013, SA „Direcom” s-a obligat să transmită în locațiune SRL „Belautomaz” încăperea nelocativă (depozit), cu suprafața de 144 m.p., la prețul de 1 800 lei/lunar, deoarece pentru perioada de locațiune ultimul și-a onorat obligațiunile contractuale, achitînd lunar suma de 1 800 lei, în cazul în care alte probe concludente ce ar proba pretențiile SA „Direcom” de ocupare abuzivă de către SRL „Belautomaz” a suprafeței de 700 m.p. instanței nu au fost prezentate, iar procesul-verbal de inventariere și predare-primire a bunurilor ce fac parte din masa debitoare a SA „Direcom” întocmit în perioada 02 octombrie 2013 – 10 octombrie 2013 a fost întocmit unilateral, în lipsa reprezentanților SRL „Belautomaz” și nu este susținut prin probe concludente și pertinente.

Or, în conformitate cu art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit art. 126 alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, sînt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile incorporeale care sînt datorate debitorului ori sînt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urmă i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, pot fi poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decît după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției.

Astfel, legea în mod cert stabilește că prin poprire se poate urmări, inclusiv, o datorie a unui terț față de debitorul insolubil.

Atît din sensul legii cît și din înțelesul semnificației sale, poprirea este o acțiune, o măsură dispusă de o instanță judecătorească de indisponibilizare a unor

sume de bani ori a unor produse datorate debitorului de către o persoană.

Ca rezultat, suma datorată de către terț trebuie să fie confirmată în modul respectiv.

Colegiul menționează că instanța de insolabilitate eronat a dispus declararea nulă a contractului de locațiune nr. 17/13 din 01 martie 2013, în lipsa solicitării administratorului/lichidatorului, precum prevede art. 104 a Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 și neîntemeiat a ignorat contractul de locațiune, din care considerente în cazul existenței acestuia, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă solicitarea administratorului insolabilității debitorului SA „Direcom” privind validarea popririi către SRL „Belautomaz”, cu încasarea în mod forțat din contul SRL „Belautomaz” în masa debitoare a SA „Direcom” suma de 13 379,20 Euro, adică poprirea urmează a fi desființată.

În circumstanțele enumerate supra Colegiul menționează că, la materialele dosarului se conțin acte care reflectă situația că, SRL „Belautomaz” și-a onorat obligațiunile asumate de achitare a plății locațiunii, conform contractului de locațiune nr. 17/13 din 01 martie 2013, pentru bunul închiriat cu suprafața de 114 m.p., fapt recunoscut și de către administratorul insolabilității debitorului SA „Direcom”, contract a cărei nulitate nu a fost invocată de părți și nu a fost solicitată în sensul art. 104 din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, din care considerente solicitarea administratorului insolabilității debitorului SA „Direcom” privind validarea popririi cu încasarea în mod forțat din contul terțului poprit SRL „Belautomaz” în masa debitoare a SA „Direcom” a sumei de 13 379,20 Euro, este neîntemeiată.

Având în vedere circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că hotărîrea instanței de insolabilitate este neîntemeiată, motiv pentru care admite recursul declarat de avocatul Sergiu Bejan, în interesele SRL „Belautomaz”, casează hotărîrea instanței de insolabilitate și pronunță o nouă hotărîre de desființare a popririi prin respingerea cererii de validare a popririi înaintată de administratorul insolabilității debitorului SA „Direcom” către SRL „Belautomaz” cu privire la validarea popririi, încasarea în mod forțat din contul SRL „Belautomaz” în masa debitoare a SA „Direcom” suma de 13 379,20 Euro, ca neîntemeiată cu anularea sechestrului aplicat pe bunurile și conturile bancare ale SRL „Belautomaz” în sumă de 13 379,20 Euro.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Sergiu Bejan, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Belautomaz”.

Se casează hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2015, în pricina civilă la cererea înaintată de Societatea pe Acțiuni „Direcom” cu privire la validarea popririi în mărime de 13 379,20 Euro, și se emite o hotărîre nouă prin care:

Se desființează poprirea și se respinge cererea de validare a popririi înaintată de administratorul insolabilității Societății pe Acțiuni „Direcom” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Belautomaz” cu privire la validarea popririi, încasarea în mod forțat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Belautomaz” în masa debitoare a Societății pe Acțiuni „Direcom” a sumei de 13 379,20 Euro.

Se anulează sechestrul aplicat pe bunurile mobile, imobile și conturile bancare ale Societății cu Răspundere Limitată „Belautomaz”, în temeiul hotărârii Curții de apel Chișinău din 20 ianuarie 2015.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Corolevschi

Iuliana Oprea

Ion Druță

Galina Stratulat